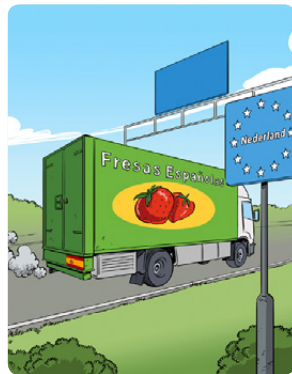

Les 1 De toekomst van energie

Volgens een **voorspelling** van de Verenigde Naties leven er in 2050 meer dan 9 miljard mensen op aarde. Door die **bevolkingsgroei** is er steeds meer eten, drinkwater en energie nodig. Tegelijkertijd willen we dat de aarde daar geen last van heeft.

Nieuwe **technologieën** moeten helpen daarvoor te zorgen. Er zijn auto's die op **biobrandstof** rijden. En wetenschappers proberen met **kernfusie** schone energie te maken. Jij kunt helpen door zuinig te doen met energie. En door goed na te denken voor je iets koopt.

Lokale producten hebben bijvoorbeeld minder energie gekost dan producten van heel ver.

Les 2 De toekomst van eten

Terwijl mensen in Nederland vaak te veel eten, hebben mensen in andere landen te weinig eten. Om alle mensen op de wereld te kunnen voeden, moeten we goed nadenken over ons **grondgebruik**. We hebben veel ruimte nodig voor water, voedsel en energie.

Kunstmest en **gentechnologie** kunnen de opbrengst van de grond verhogen. In de toekomst kan **kweekvlees** er misschien voor zorgen dat er minder vee nodig is. Dat scheelt veel water, voedsel, grond en CO₂-uitstoot. Het kan helpen om vegetariër of **flexitariër** te worden. En het helpt om niet onnodig voedsel weg te gooien.

de voorspelling

Iets zeggen over de toekomst op basis van cijfers of andere gegevens.

de bevolkingsgroei

Groei van de bevolking doordat er meer geboortes zijn dan sterfgevallen.

de technologie

Gebruik van wetenschappelijke inzichten in nieuwe producten.

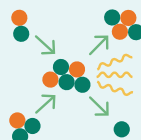
de biobrandstof

Brandstof gemaakt van planten.

de kernfusie

Techniek om deeltjes samen te laten smelten zodat er energie ontstaat.

het lokale product

Product dat in de buurt is geteeld of gemaakt.

het grondgebruik

De manier waarop je de grond gebruikt, bijvoorbeeld voor wonen, voedsel- of energieproductie.

de kunstmest

Voedingsstoffen voor planten die voor een grotere oogst zorgen.

de gentechnologie

Techniek om eigenschappen van planten of dieren te veranderen.

het kweekvlees

Vlees dat mensen kweken uit dierlijke cellen.

de flexitariër

Iemand die af en toe vegetarisch eet.

Les 3 De toekomst van water

Slechts drie procent van het water op aarde is zoet. Het grootste deel daarvan zit vast in ijs.

Er is steeds meer zoet water nodig, bijvoorbeeld als

koelwater voor energiecentrales en fabrieken. Bij de

waterzuivering maken

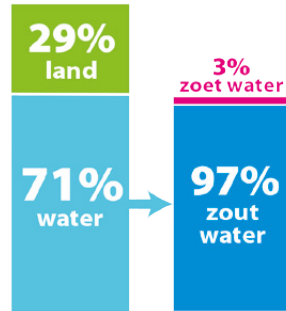
we het vuile water schoon. Zout water zoet maken

kost veel geld en energie. We moeten dus zuiniger zijn met water. Bijvoorbeeld door ervoor

te zorgen dat bij **irrigatie** niet te veel water verdampt. Zelf kun je **waterverspilling**

tegengaan door zuinig te zijn met water.

Maar ook door na te denken bij de dingen die je koopt. Voor de productie van kleren, groente en vlees is bijvoorbeeld veel water nodig.

het koelwater

Water om stoom af te koelen in een energiecentrale of de temperatuur te verlagen bij productieprocessen in een fabriek.

de waterzuivering

Schoonmaken van vuil water, meestal in een speciale installatie.

de irrigatie

Het besproeien van planten met water.

de waterverspilling

Onnodig gebruik van water.

Los het op

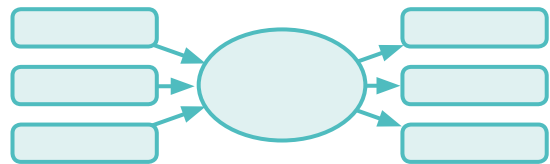
Wat moet je doen als er in je omgeving iets niet goed gaat? Welk probleem is er dan precies? Niet alle problemen zijn op te lossen, maar misschien kun je wel iets doen.

Les 1

Je kunt kijken wat wel en niet bij het probleem hoort. Dat helpt je bij het beter begrijpen van het probleem.

Les 2

Je kunt onderscheid maken tussen oorzaak en gevolg. Dat helpt je bij het oplossen van het probleem.

Les 3

Je kunt vragen stellen over het probleem. Dat helpt je bij het vaststellen van een probleem.

Zo leer je voor de toets

- Bekijk de samenvatting.
- Leer de teksten en de dik gedrukte woorden.
- Vraag iemand om je te overhoren.

voorspel

De toets is op